

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 568/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Vavříkom, Mliekarenská 2, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/19/2024 z 29. mája 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

- Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 17. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.
- Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a priložených príloh vyplynulo, že sťažovateľ sa ako pôvodný žalovaný proti žalobcovi mBank SPÓLKA AKCYJNA domáhal žalobou obnovy konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37Up/1317/2021, v ktorom bol sťažovateľ platobným rozkazom sp. zn. 37Up/1317/2021 z 25. novembra 2021 zaviazaný na zaplatenie peňažnej sumy vo výške 2 350,77 eur s príslušenstvom.
- Okresný súd uznesením č. k. 21Csp/35/2023-43 z 21. septembra 2023 žalobu na obnovu konania odmietol. Sťažovateľ uviedol, že platobný rozkaz mu nebol účinne doručený, pretože bol doručovaný do jeho elektronickej schránky pôvodne zriadenej pri jeho podnikateľskej činnosti a k doručeniu došlo na základe fikcie doručenia uplynutím úložnej lehoty. Sťažovateľ ale v rozhodnom čase nedisponoval prístupom do tejto elektronickej schránky, pretože 28. januára 2020 odovzdal svoj občiansky preukaz príslušnému orgánu Policajného zboru Slovenskej republiky

z dôvodu, že sa odhlásil z trvalého pobytu v Slovenskej republike a odsťahoval sa do Švajčiarskej konfederácie. V zmysle platných právnych predpisov bol povinný svoj občiansky preukaz odovzdať. Ďalej uviedol, že nie je zrejmé, ako bola overená jeho totožnosť, keďže občiansky preukaz odovzdal a trvalým ani prechodným pobytom na území Slovenskej republiky nedisponuje.

4. Okresný súd uviedol, že platobný rozkaz mu bol doručený do jeho aktívnej elektronickej schránky 11. decembra 2021 s fikciou doručenia a nadobudol právoplatnosť 28. decembra 2021. Podľa okresného súdu sťažovateľ nemal povinnosť vrátiť občiansky preukaz. V zmysle § 2 ods. 3 zákona č. 395/2019 Z. z. o občianskych preukazoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o občianskych preukazoch“) držiteľom občianskeho preukazu môže byť aj občan, ktorý nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Vrátením občianskeho preukazu sťažovateľ sám zaviniť, že nemohol vstupovať do elektronickej schránky, pričom sám mohol požiadať o jej deaktiváciu, čo neučinil. Je zodpovednosťou fyzickej osoby, aby zabezpečila riadne preberanie písomností prostredníctvom zriadenej a aktívnej elektronickej schránky. Okresný súd uzavrel, že nebola splnená podmienka povolenia obnovy konania podľa § 397 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

5. Rovnaký záver okresný súd učinil aj vo vzťahu k uplatnenému dôvodu obnovy konania podľa § 397 písm. b) CSP, ktorý sa vzťahuje na dôkazy stranou uplatnené, avšak v pôvodnom konaní nevykonané z dôvodu existencie objektívnej prekážky. Sťažovateľ ale v pôvodnom konaní žiadne dôkazy nenavrhol.

6. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 17CoCsp/37/2023 z 22. novembra 2023 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie. Stotožnil sa s názorom, že sťažovateľ mohol požiadať o vydanie nového občianskeho preukazu s čipom, aby mohol vstupovať do svojej elektronickej schránky, resp. ak nechcel byť držiteľom občianskeho preukazu, mohol požiadať o jej deaktiváciu, čím by mu už zásielky od orgánov verejnej moci museli byť doručované iným spôsobom. Keďže v čase vydania platobného rozkazu mal sťažovateľ aktívnu elektronicкую schránku, súd bol povinný doručovať mu písomnosti do tejto schránky a nebolo potrebné vopred preverovať aktuálnosť údajov uvedených v žalobe a týkajúcich sa adresy jeho trvalého pobytu. Na podporu uvedeného odvolací súd uviedol, že zo sťažovateľom predloženého potvrdenia vyplynulo, že odovzdal neplatný občiansky preukaz iného občana. Keďže sťažovateľ sám zaviniť, že predmetné dôkazy nemohol použiť v pôvodnom konaní, nebol daný dôvod obnovy konania podľa § 397 písm. a) CSP. Rovnako sa stotožnil aj so záverom, že nebol daný dôvod obnovy konania podľa § 397 písm. b) CSP.

7. Uznesenie odvolacieho súdu napadol sťažovateľ dovolaním, ktorého prípustnosť odvádzal od § 420 písm. f) CSP. Nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu, že sám zaviniť, že nemohol určené dôkazy predložiť v pôvodnom konaní, ďalej spochybnil záver odvolacieho súdu, že nemal povinnosť vrátiť občiansky preukaz s poukazom na § 6 zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 253/1998 Z. z.“). Ďalej namietal, že odvolací súd sa zaoberal len prístupom do elektronickej schránky, avšak súd prvej inštancie nevzal pri svojom rozhodovaní do úvahy, ako bola osvedčená sťažovateľova totožnosť, ak odovzdal občiansky preukaz a trvalým ani prechodným pobytom na území Slovenskej republiky od 12. novembra 2018 nedisponoval.

8. Napadnutým uznesením najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. c) CSP. Vyslovil, že námietky sťažovateľa nezakladajú existenciu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f)

CSP, jeho argumentácia bola obdobná tej, ktorú použil v odvolacom konaní, pričom odvolací súd vysvetlil, prečo ju považoval za nedôvodnú. Najvyšší súd odkázal na závery rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, ich odôvodnenie považoval za dostatočné, nebolo arbitrárne ani nepreskúmateľné. K námietkam týkajúcim sa pôvodného konania poukázal na judikát R 77/2018, v zmysle ktorého v rámci konania o obnovu konania možno posudzovať len vady konania o obnove, a nie aj vady pôvodného konania. Ďalej podotkol, že namietané nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, pričom posúdenie, či v návrhu na obnovu konania uvádzané skutočnosti napĺňajú znaky niektorého z dôvodov obnovy konania v zmysle § 397 CSP, je v konaní o obnove právnym posúdením veci s poukazom na judikát R 54/2012.

9. V závere najvyšší súd dodal, že podstatou tvrdení sťažovateľa bola námietka o nedoručení platobného rozkazu, ktorý bol vydaný v spotrebiteľskej veci, pričom sťažovateľ namietal, že svoju elektronickú schránku mal zriadenú v súvislosti s podnikateľskou činnosťou. Súd nižších stupňov neobjasnili, či platobný rozkaz bol doručovaný do elektronickej schránky sťažovateľa ako podnikateľa, resp. fyzickej osoby. V súvislosti s možným pochybením pri doručovaní sporného platobného rozkazu sa súdy nižších inštancií mali zaoberať tým, či môže riadne nedoručenie platobného rozkazu založiť dôvod na obnovu konania. Podľa názoru dovolacieho súdu riadne nedoručenie rozhodnutia sporovej strane (v danom prípade sťažovateľovi) nebolo dôvodom obnovy konania s poukazom na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/51/2023 z 24. januára 2024, bod 32. Ak rozhodnutie nebolo účinne doručené, potom nenadobudlo právoplatnosť a obnovu konania možno žiadať iba vo vzťahu k právoplatnému rozhodnutiu. Prípadné riadne nedoručenie platobného rozkazu má sťažovateľ možnosť napadnúť v rámci exekučného konania, keďže exekučným titulom je iba také rozhodnutie súdu, ktoré je vykonateľné a právoplatné. Ak by sa aj do úvahy vzala možnosť, že sťažovateľ nemal prístup do svojej elektronickej schránky „občana“, nie „podnikateľa“, zasa by to viedlo len k záveru, že platobný rozkaz mu nebol riadne doručený. Predmetnú situáciu preto mal podľa dovolacieho súdu najskôr riešiť žiadosťou adresovanou súdu v upomínacom konaní o doručenie platobného rozkazu (s uvedením relevantných skutočností) a následne podľa reakcie súdu voliť ďalší postup (odpor proti platobnému rozkazu, námietky v exekučnom konaní).

II.

Argumentácia sťažovateľa

10. Sťažovateľ porušenie ním označených základných práv uznesením najvyššieho súdu odvádza od jeho nedostatočného odôvodnenia a arbitrárnosti. Sťažovateľ sa žalobou domáhal obnovy konania, pretože tu existovali dôkazy a skutočnosti, ktoré bez svojej viny nemohol predložiť. Sťažovateľ nenamietal iba nedoručenie platobného rozkazu, ale aj to, že sa objektívne nevedel do elektronickej schránky prihlásiť, pretože nedisponoval občianskym preukazom. Nešlo pritom o vadu na strane sťažovateľa, ide o vadu na strane zákona o e-Governmente, súdy ďalej nerozlišovali, že sťažovateľ mal zriadenú elektronickú schránku na podnikanie, teda nemali doručovať platobný rozkaz do tejto schránky. Podľa sťažovateľa súd prvej inštancie, odvolací súd ani dovolací súd neprihliadli na zákonnú povinnosť sťažovateľa odovzdať občiansky preukaz po zrušení trvalého pobytu na území Slovenskej republiky. Podľa zákona č. 253/1998 Z. z. platí, že „Občan, ktorý sa pripravuje na vycestovanie do zahraničia s cieľom trvalo žiť v zahraničí, je

povinný pred vycestovaním ohlásiť skončenie trvalého pobytu ohlasovni, ktorá vedie údaje o jeho trvalom pobyte; v ohlásení uvedie štát a miesto pobytu, kam hodlá vycestovať, a deň začiatku pobytu v zahraničí, ktorý je zároveň dňom skončenia trvalého pobytu.“, pričom v spojitosti s § 6 ods. 2 tohto zákona platí, že „Občan je pri ohlásení skončenia trvalého pobytu povinný vyplniť a podpísať odhlasovací lístok z trvalého pobytu, ktorého vzor určí ministerstvo. Občan, ktorý nebude žiadať o vydanie občianskeho preukazu, je zároveň povinný tejto ohlasovni odovzdať občiansky preukaz.“. Skončenie trvalého pobytu v Slovenskej republike má za následok neplatnosť občianskeho preukazu a povinnosť ho odovzdať v zmysle zákona o občianskych preukazoch. Sťažovateľ sa tak bez vlastnej viny nemal možnosť oboznámiť s predmetom sporu a predkladať dôkazy vo svoj prospech.

11. Súd sa ďalej vôbec nezaoberali tým, či doručenie platobného rozkazu bolo účinné, čo neposúdil ani dovolací súd. Sťažovateľ zastáva názor, že už návrh na vydanie platobného rozkazu obsahoval vady, ktoré neboli zákonom predpísaným spôsobom odstránené s ohľadom na jeho označenie adresou trvalého pobytu, ktorá bola neplatná. V pôvodnom konaní nebola overená totožnosť sťažovateľa, s čím sa súdy vôbec nevysporiadali. Sťažovateľ neporušil žiadny právny predpis a ani svojím konaním nekonal ľahostajne ani neuvážene, napriek tomu došlo k odopreniu jeho práva na účasť na súdnom procese.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté. Sťažovateľ vyčíta napadnutému uzneseniu nedostatok odôvodnenia, arbitrárnosť a nesprávne posúdenie jeho námietok.

13. Ústavný súd v napadnutom uznesení najvyššieho súdu neidentifikoval sťažovateľom tvrdenú arbitrárnosť ani nedostatok odôvodnenia. Ústavný súd zastáva názor, že sťažovateľ zvolil na ochranu svojich základných práv nesprávny právny prostriedok. Ako tiež dovolací súd správne uviedol, obnovy konania sa možno domáhať len proti právoplatnému rozhodnutiu. Hoci sťažovateľ tvrdí, že nenamietal iba účinnosť doručenia platobného rozkazu, z pohľadu ústavného súdu podstata sporu, ako aj uplatnený dôvod obnovy konania spočívali práve v posúdení účinnosti doručenia platobného rozkazu. Ak by sa v konaní ustálilo, že platobný rozkaz bol sťažovateľovi doručенý účinne, ostatné jeho námietky o nemožnosti zúčastniť sa pôvodného konania by vo vzťahu k uplatnenému dôvodu obnovy konania stratili právnu relevanciu, pretože odpoveď na otázku, či sťažovateľ zavinil neuplatnenie dôkazov a skutočností v pôvodnom konaní, priamo súvisí s tým, či doručenie platobného rozkazu bolo účinné. Z toho je potrebné vyvodiť, že samotné spochybňovanie účinnosti doručenia platobného rozkazu predznačuje nemožnosť úspešne žiadať o obnovu konania. Rovnaký názor bol prezentovaný nielen v napadnutom uznesení, ale aj v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/51/2023 z 24. januára 2024.

14. Doručenie platobného rozkazu mohlo byť považované za účinné výlučne v prípade, že sťažovateľ mal platnú a aktívnu elektronickú schránku, ktorú nedeaktivoval, a zároveň odovzdaním občianskeho preukazu si sám znemožnil prístup do nej, čo konštatovali aj všeobecné súdy. Nemožno opomenúť zjavný omyl v interpretácii povinnosti sťažovateľa odovzdať občiansky

preukaz, ak došlo k zrušeniu jeho trvalého pobytu. V zmysle § 2 ods. 3 zákona o občianskych preukazoch občan, ktorý dovŕšil vek 15 rokov a má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, je povinný byť držiteľom občianskeho preukazu, ak nie je v § 12 ods. 5 alebo § 15 ods. 1 ustanovené inak. Držiteľom občianskeho preukazu môže byť aj občan, ktorý nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky alebo občan mladší ako 15 rokov. Ďalej v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 253/1998 Z. z. občan je pri ohlásení skončenia trvalého pobytu povinný vyplniť a podpísať odhlasovací lístok z trvalého pobytu, ktorého vzor určí ministerstvo. Občan, ktorý nebude žiadať o vydanie občianskeho preukazu, je zároveň povinný tejto ohlasovni odovzdať občiansky preukaz.

15. Z uvedeného vyplýva, že občan sa pri trvalom vystaňovaní má možnosť rozhodnúť, či mu bude vydaný nový občiansky preukaz alebo svoj starý občiansky preukaz odovzdá, čo zároveň znamená, že nebude mať možnosť vstupovať do svojej elektronickej schránky. Teda aj sťažovateľ mal uvedené dve možnosti a zvolením si možnosti odovzdať občiansky preukaz prišiel o možnosť prístupu do nej. Okrem toho sťažovateľ, ako to aj krajský súd uviedol, mal možnosť pred odovzdaním občianskeho preukazu požiadať o deaktiváciu svojej schránky.

16. Zamietnutie žaloby na obnovu konania z dôvodu, že sťažovateľ sám zaviniť neuplatnenie dôkazov a skutočností v pôvodnom konaní, platí len v situácii, ak bol platobný rozkaz doručený účinne. Aj keď dovolací súd konštatoval, že súdy nižších stupňov sa nevysporiadali dôkladne s predmetom sporu, konkrétne s otázkou, či platobný rozkaz bol doručený sťažovateľovi do jeho elektronickej schránky ako fyzickej osobe alebo do elektronickej schránky určenej na podnikanie, ústavný súd túto otázku za relevantnú nepovažuje. Ak by sa totiž z akéhokoľvek dôvodu preukázala neúčinnosť doručenia platobného rozkazu, znamená to, že ten ešte nenadobudol právoplatnosť. V takom prípade obnova konania nie je pre sťažovateľa dostupným prostriedkom nápravy, keďže obnova konania je prípustná len proti právoplatnému rozhodnutiu.

17. Námietky sťažovateľa neboli vyhodnotené ako spôsobilé spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, preto ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom označených základných práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

18. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu